

کودتای با فرجام اردوغان؛ تثبیت نظام ریاستی

ادعای حکومت مبنی بر حمایت حزب جمهوری خواه خلق از کودتا در حالی مطرح شد که با واکنش سریع کمال قلیچ دار اوغلو به این موضوع، مخالفت وی با کودتا اعلام شد.

به گزارش آران نیوز: آخرین کودتایی که در ترکیه انجام گرفته بود، در سال 1997 علیه دولت ائتلافی نجم‌الدین اربکان اتفاق افتاد. کودتای نافرجام شنبه نیز علیه یک دولت اسلامگرا انجام گرفت؛ اما تفاوت این کودتا با کودتای 1997 به اندازه ای است که اصلاً گرایش دینی دولت مدنظر نیست. کودتا شب هنگام به وقوع پیوست و در مقابل، همه احزاب سیاسی به مخالفت با آن برخاستند. ادعای حکومت مبنی بر حمایت حزب جمهوری خواه خلق از کودتا در حالی مطرح شد که با واکنش سریع کمال قلیچ دار اوغلو به این موضوع، مخالفت وی با کودتا اعلام شد. حزب جمهوری خواه خلق بزرگترین حزب اپوزیسیون حزب حاکم محسوب می‌شود که حمایت آن از کودتا می‌توانست شرایط کودتا را کاملاً دگرگون سازد. این بار نظامیان، پیروز کودتای پانزدهم جولای ترکیه نبودند، بلکه شخص رئیس جمهور پیروز این میدان است. با کودتایی که در ترکیه انجام گرفت؛ چندین پیامد محتمل است؛ اولاً ارتش ترکیه با یک پاکسازی جدی مواجه خواهد شد و آخرین یاران فتح الله گولن برای همیشه از ارتش اخراج خواهند شد. ثانیاً اردوغان به‌عنوان قهرمان ظفرمندی مطرح خواهد شد که زمینه را برای خواسته دیرین وی یعنی پیاده‌کردن نظام ریاستی در ترکیه فراهم خواهد ساخت.

انتخابات هفتم ژوئن 2015 با ناکامی حزب عدالت و توسعه همراه شد و آک‌پارتی نتوانست اکثریت آرای لازم را برای تشکیل دولت تک‌حزبی به دست آورد؛ لذا دو گزینه پیش روی دولت ترکیه بود؛ تشکیل دولت ائتلافی، انتخابات زودهنگام. اردوغان با سرسختی تمام و در عین مخالفت احمد داود اوغلو مخالف تشکیل دولت ائتلافی بود و با اصرار وی تشکیل دولت ائتلافی با شکست مواجه شد. با شکست تشکیل دولت ائتلافی، زمینه برای برگزاری انتخابات زودهنگام فراهم شد و این انتخابات در یکم نوامبر 2015 با پیروزی حزب عدالت و توسعه برگزار شد. حال کودتای پانزدهم جولای 2016 در حالی به وقوع پیوست که گام دیگری بر اثبات نظام ریاستی برداشته شد و در روزهای آینده بایستی منتظر اصرار اردوغان مبنی بر تغییر نظام پارلمانی به نظام ریاستی بود که این پروژه با روی کارآمدن بینالی ییلدریم آغاز شده است. کودتا در واقع تکمیل کننده پازلی در راستای رسیدن به اهداف اردوغان است که با پیاده‌سازی نظام ریاستی به وقوع خواهد پیوست. اما نکته ای که در این بین حائز اهمیت است، مطیع بودن مردم ترکیه از فرامین اردوغان است که پیروزی های پی در پی وی را رقم زده است. بدون تردید عدم حضور مردم در خیابان‌ها، موجب شکست پروژه اردوغان می‌شد؛ اما مشاهده شد که مردم ترکیه مقاومت عجیبی از خود به نمایش گذاشتند و موجب تثبیت قدرت حزب حاکم شدند. الان اردوغان یک چهره مظلوم و در عین حال قهرمان برای خود ساخته که به نظر می‌رسد با این اقدام خویش امکان تغییر نظام پارلمانی را قطعی کرده است. این پروژه، یک همه پرسی عمومی برای گرفتن رأی آری مردم به اردوغان بود که قبل از همه پرسی تغییر نظام پارلمانی به نظام ریاستی انجام گرفت. رامین ولیزاده میدانی